

สิทธิประโยชน์และสิทธิพิเศษทางศุลกากร

ภายใต้ความตกลงยอมรับร่วมกัน

สำหรับผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ (AEO-MRA)

บทความโดย : นางกัจจาลักษณ์ ศรีนุชศาสตร์
รองอธิบดีกรมศุลกากร

องค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization: WCO) ให้ความสำคัญในกระบวนการรักษาความปลอดภัยทางโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศตั้งแต่ต้นทางของการขนส่ง จึงได้กำหนดกรอบมาตรฐานในการรักษาความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ เรียกว่า SAFE Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade (SAFE Framework) หนึ่งในกลไกสำคัญของ SAFE Framework คือ โครงการ Authorized Economic Operator (AEO) ซึ่งหมายถึงองค์กรหรือบริษัทที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าที่ได้รับการรับรองจากศุลกากรของแต่ละประเทศว่าได้ปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานขององค์การศุลกากรโลกหรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่าในเรื่องการรักษาความปลอดภัยในห่วงโซ่อุปทาน ทั้งนี้ ผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทาน รวมถึง ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ตัวแทนออกของ ผู้ขนส่ง ผู้รวบรวมสินค้า ท่าเรือ ท่าอากาศยาน ผู้ประกอบการกิจการท่ารถ เจ้าของโรงพักสินค้า และตัวแทนจำหน่ายสินค้า เป็นต้น

กรมศุลกากรในฐานะสมาชิกขององค์การศุลกากรโลกได้ลงนามใน Letter of Intent เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2549 เพื่อแสดงเจตนากรณีในการนำกรอบมาตรฐานความปลอดภัยขององค์การศุลกากรโลก (SAFE Framework) มาใช้เพื่อให้หน่วยงานศุลกากรและภาคเอกชนตระหนักถึงความปลอดภัยในห่วงโซ่อุปทาน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ และอำนวยความสะดวกทางการค้าในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร โดยได้เริ่มดำเนินโครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอตั้งแต่ปี 2550 ซึ่งผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอจะได้รับสิทธิประโยชน์และสิทธิพิเศษในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านพิธีการศุลกากร ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร หรือด้านคดี รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ด้านพิธีการศุลกากร

นำของเข้า

1. ยกเว้นการตรวจ (เว้นแต่มีระเบียบพิธีการเฉพาะเรื่องกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือมีเหตุอันควรสงสัย)
2. ได้รับบริการในช่องทางพิเศษ หากสินค้าต้องถูกตรวจทางกายภาพ
3. ได้รับสิทธิเข้าร่วมหารือเพื่อหาข้อยุติ กรณีมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสินค้าที่นำเข้าขณะตรวจปล่อย
4. ให้ชັกดตัวอย่างและตรวจปล่อยไปก่อน
5. ไม่ต้องวางประกันด้านปริมาณสำหรับของกอง (Bulk Cargo)

ส่งของออก

1. ยกเว้นการตรวจ (เว้นแต่มีระเบียบพิธีการเฉพาะเรื่องกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือมีเหตุอันควรสงสัย)
2. ยกเว้นการชັกดตัวอย่างสินค้าที่ส่งออก
3. ได้รับการอำนวยความสะดวกจากศุลกากรต่างประเทศที่ได้ทำความตกลงยอมรับร่วมกัน (MRA)

ส่งของกลับออกไป (Re-Export)

1. สินค้านำเข้าในอารักขาของศุลกากรที่ส่งออกทางท่าอื่นที่มีไซท์ท่าที่ได้นำเข้าให้ชำระอากร 1 ใน 10 ส่วน แต่ไม่เกิน 1,000 บาท ได้
2. ยกเว้นการตรวจจรมจากกองสืบสวนและปราบปราม

สินค้าถ่ายลำ

ใช้หลักประกันในการเป็นผู้ประกอบการระดับมาตรฐาน เออีโอแทนการวางเงินหรือหลักประกันของผู้ขอถ่ายลำ

สินค้าผ่านแดน

ใช้หลักประกันในการเป็นผู้ประกอบการระดับมาตรฐาน เออีโอแทนการวางเงินหรือหลักประกันของผู้ขนส่งสินค้าผ่านแดน

การคืนอากรทั่วไป

ได้รับการพิจารณาคืนอากรทั่วไปที่มีรายการสินค้าไม่เกิน 50 รายการต่อใบขนสินค้าภายใน 10 วันทำการ

ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

การคืนอากรตามมาตรา 29 ตามพระราชบัญญัติ
ศุลกากร พ.ศ. 2560

ได้รับสิทธิพิเศษด้านการคืนอากรตามมาตรา 29 ดังนี้

1. การขออนุมัติหลักการทั่วไปจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 1 วันทำการ
2. การยื่นสูตรการผลิตเพื่อขออนุมัติได้รับการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 10 วันทำการ
3. การยื่นชุดคำขอคืนอากร จะได้รับอนุมัติการคืนอากรทันทีที่ยื่นคำร้องขอ เมื่อเอกสารประกอบชุดคำขอคืนอากรครบถ้วนถูกต้อง

นอกจากนี้ ผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออกระดับมาตรฐาน เออีโอจะได้รับการลดอัตราอากรตามที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนด สำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดเพื่อส่งออกตามมาตรา 29

การชดเชยค่าภาษีอากร

ได้รับสิทธิพิเศษด้านการชดเชยค่าภาษีอากร โดยเจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบชุดคำขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากรและจัดพิมพ์บัตรภาษีตามกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ นับแต่วันที่ออกไปรับคำขอชดเชยค่าภาษีอากร ดังนี้

1. มีรายการสินค้าไม่เกิน 10 รายการต่อชุด จะดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 7 วันทำการ
2. มีรายการสินค้าเกิน 10 รายการ แต่ไม่เกิน 50 รายการต่อชุด จะดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 15 วันทำการ
3. รายการสินค้ามากกว่า 50 รายการต่อชุด จะดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 20 วันทำการ

ด้านคดีและอื่น ๆ

ด้านคดี

กรณีตรวจพบความผิดตามมาตรา 243 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 (หลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียอากร) เกี่ยวกับพิกัดอัตราศุลกากรและราคาศุลกากร หากผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออกระดับมาตรฐานเออีโอประสงค์จะขอตรวจปล่อยของออกไปก่อนให้ชำระค่าภาษีอากรที่ขาดหรือวางประกันค่าภาษีอากรทุกประเภทที่ขาดให้ครบ โดยไม่ต้องวางเงินประกันค่าปรับตามเกณฑ์การเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องที่กรมศุลกากรกำหนด

ด้านอื่นๆ

1. การลดการตรวจสอบจากศุลกากรต่างประเทศและการได้รับสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่จะมีการจัดทำความตกลงยอมรับร่วมกันในอนาคตกับศุลกากรของประเทศคู่เจรจา
2. สิทธิพิเศษอื่น ๆ ตามที่อธิบดีจะกำหนดในอนาคต

นอกจากนี้ กรมศุลกากรให้ความสำคัญกับการจัดทำความตกลงยอมรับร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangement: MRA) สำหรับโครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ ซึ่งเป็นความตกลงระหว่างหน่วยงานศุลกากรที่จัดทำขึ้นเพื่อยอมรับมาตรฐานการดำเนินการโครงการเออีโอและแลกเปลี่ยนสิทธิพิเศษของผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอระหว่างกัน การจัดทำ AEO-MRA เป็นการอำนวยความสะดวกทางการค้าให้กับผู้ประกอบการ โดยการนำของเข้าจากผู้ส่งของออกระดับมาตรฐานเออีโอของหน่วยงานศุลกากรคู่ความตกลง จะได้รับสิทธิพิเศษในการผ่านพิธีการศุลกากรนำของเข้า ซึ่งสิทธิพิเศษภายใต้ AEO-MRA ได้แก่

1. ลดความเสี่ยงในการเลือกตรวจสินค้า เว้นมีเหตุอันควรต้องสงสัย
2. กรณีต้องตรวจสินค้า จะได้รับการอำนวยความสะดวกก่อน
3. ได้รับการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรก่อน เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้การค้าระหว่างประเทศหยุดชะงัก หรือเกิดเหตุภัยพิบัติ

การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมกัน (AEO-MRA) ยังส่งผลให้เกิดความปลอดภัยในห่วงโซ่อุปทาน และเป็นช่องทางเสริมสร้างความยั่งยืนต่อระบบการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเมื่อมีการขยายตัวของการยอมรับโครงการเออีโอระหว่างหน่วยงานศุลกากรในระดับทวิภาคี พหุภาคี อีกทั้งยังเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศุลกากรไทยและศุลกากรต่างประเทศอีกทางหนึ่ง ตลอดจนช่วยลดความซ้ำซ้อนของการควบคุมทางศุลกากร ซึ่งส่งผลให้ระยะเวลาในการขนส่งสินค้าลดลง และช่วยลดต้นทุนการขนส่งสินค้าของผู้ประกอบการได้อีกด้วย นอกจากนี้ ยังเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและเพิ่มความน่าเชื่อถือในด้านธุรกิจ และสร้างความเชื่อมั่นในด้านการค้ากับต่างประเทศให้กับภาคเอกชน ซึ่งเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการในตลาดการค้าโลก

ปัจจุบัน กรมศุลกากรได้ลงนามและดำเนินการตามความตกลงกับหน่วยงานศุลกากรคู่ความตกลงของประเทศที่มี AEO-MRA แล้วทั้งหมด 6 หน่วยงาน ได้แก่ ฮองกง เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และนิวซีแลนด์ และได้ลงนามความตกลง ASEAN AEO MRA (AAMRA) กับประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งถือเป็นความตกลง AEO-MRA ในระดับพหุภาคีฉบับแรกของไทย และจะเริ่มดำเนินการนำร่องแลกเปลี่ยนสิทธิพิเศษภายใต้ความตกลงในปี 2566 นอกจากนี้ มีความตกลงที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ อีก 3 หน่วยงาน ได้แก่ มาเลเซีย จีน และรัสเซีย

หน่วยงานคู่ความตกลง AEO-MRA ของไทย

ที่ลงนามและดำเนินการตามความตกลงแล้ว

	ฮ่องกง	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	ออสเตรเลีย	ญี่ปุ่น	นิวซีแลนด์
ลงนาม	11 มิ.ย. 2558	27 ธ.ค. 2559	29 มิ.ย. 2561	1 เม.ย. 2564	5 เม.ย. 2565	29 พ.ค. 2566
เริ่ม	1 พ.ย. 2562	1 ก.ย. 2562	1 ก.ย. 2562	1 มี.ค. 2565	1 ก.ย. 2565	1 ก.ย. 2566
ประกาศ กรมาฯ ที่	228/2562	166/2562	166/2562	26/2565	114/2565	126/2566

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2566

ที่มา: เอกสารการบรรยายในหัวข้อ “ความคืบหน้าการดำเนินโครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ”
ณ ห้องประชุมสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย ชั้น 17 อาคารไทยซีซี สากร เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2566

หน่วยงานคู่ความตกลง AEO-MRA ของไทย

ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ

- ลงนามครบทั้ง 10 ประเทศ 19 ก.ย. 2566
- เริ่มนำร่อง ภายในปี 2566

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2566

ที่มา: เอกสารการบรรยายในหัวข้อ “ความคืบหน้าการดำเนินโครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ”
ณ ห้องประชุมสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย ชั้น 17 อาคารไทยซีซี สากร เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2566

จากการมีหน่วยงานศุลกากรคู่ความตกลงของประเทศที่มีความตกลงยอมรับร่วมกันสำหรับโครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอเพิ่มขึ้นและมีหลากหลายประเทศ ส่งผลให้แนวโน้มของผู้ประกอบการที่สนใจเข้าร่วมโครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอมีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลด้านการให้บริการผู้ประกอบการ และการบริหารจัดการข้อมูลโครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ กรมศุลกากรจึงได้ริเริ่มพัฒนาระบบตรวจคัดเลือกและประเมินผลผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ (Thai AEO System: TAS) โดยทำงานในรูปแบบของ Web Application ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ประกอบการจะได้รับการอำนวยความสะดวกจากการสมัครและทบทวนสถานภาพของผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรการทางศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า นโยบายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มาตรการจูงใจผู้ประกอบการ และการสนับสนุนเครื่องมือที่ง่ายต่อการให้ความร่วมมือของผู้ประกอบการจะเป็นการทำให้เกิดการใช้ประโยชน์จากสิทธิประโยชน์และสิทธิพิเศษที่จัดเตรียมไว้อย่างกว้างขวางมากขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการค้าและเศรษฐกิจไทยต่อไป

บรรณานุกรม

ส่วนมาตรฐานเออีโอ. กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร. ความเป็นมา. (https://aeo.customs.go.th/cont_strc_simple.php?ini_content=about_170307_01&left_menu=menu_about_170306_01&ini_menu=menu_about&top_menu=menu_about&lang=th&top_menu=menu_about เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2566)

ส่วนมาตรฐานเออีโอ. กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร. สิทธิพิเศษของตัวแทนออกของระดับมาตรฐานเออีโอ - AEO. (http://aeo.customs.go.th/cont_strc_simple.php?ini_content=application_170308_03&left_menu=main_topmenu_170306_02_170306_03&lang=th&left_menu=main_topmenu_170306_02_170306_03 เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2566)

เอกสารบรรยายในหัวข้อ “ความคืบหน้าการดำเนินโครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ” ณ ห้องประชุมสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย ชั้น 17 อาคารไทยซีซี สาทร์ เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2566

